

Izhaja v Gorici vsak četrtek opoldne. Velja do 31. dec. 8 L, pol leta 5 L, četrt leta 2'50 L, mesečno 1 L, za inozemstvo do 31. dec. 10 L. Na naročila brez dopolne naročnine se ne bomo ozirali. — Posamezne številke v Gorici in na deželi stanejo 15 stotink. Uredništvo: ulica Carducci 4, uprava ulica Veturini 9.

GORIŠKA STRAŽA

Rokopisi se ne vračajo. Oglasi, katere se mora vnaprej plačati, se računajo v širini enega stolpa in en mm visoki za enkrat 30 stotink. Za večkrat po dogovoru. —

Izdaja konsorcij »Goriške Straže«. Odgovorni urednik: Josip Vimpolšek. Tiska: »Narodna Tiskarna« v Gorici, ulica Veturini šte. 9.

Za nas!

Angleški list v Londonu »The New Europe« (Nova Evropa) je te dni priobčil poseben članek pod naslovom: »Poguba Trsta«. Iz tega članka je razvidno, kako tudi na Angleškem umevajo tukajšnje razmere, radi česar tudi obsojajo italijansko politiko.

Najprej opisuje angleški dopisnik tržaške razmere, o katerih pravi, da niso bile nikdar tako slabe, kakor so zdaj. Zasedene dežele kontrabandirajo ob celi italijansko-jugoslovanski meji in sicer s popustljivostjo in s spregledovanjem laške finance, »ker brez tega kontrabanda bi Italija ne mogla preživeti Istre in Goriškega.«

»Splošni trgovski položaj je zbudil globoko nezadovoljnost med Tržčanami, ki obdolžujejo nezmožnost italijanske vlade, da ne more dobiti pripomočkov za ozdravljenje neznosnega položaja.«

»Res je, da se italijanska uprava ni skazala dosti delavno in kompetentno; toda očitana proti njej niso vsa opravičena, ker današnje razmere v Trstu so pred vsem posledica gospodarskih zakonov, ki jih nobena vlast ne more premagati, ne da bi prej odstranila vzrokov, ki določajo te zakone.«

»Tržaško prebivalstvo se je zavedalo teh zakonov in njihovih vzrokov, ko je v začetku vojske pozdravljalo svoje osvobodjenje. Toda z druge strani, ko se je bil približal trenutek italijanske pomoči, tedaj so bili srednji tržaški stanovni, da bi preprečili skrajne namene iredentistov (neodrešencev), enoglasni v tem, da bi osvoboditev Trsta ne pomenjala pridruženje Trsta k Italiji in ločitev tega mesta od njegovega zaledja, od katerega je odvisen njegov gospodarski obstoj. Ta prava in svobodna volja tržaškega ljudstva se je takoj pokazala pri polomu avstro-ogerske države. Vsi različni elementi tržaškega mesta so se našli edine v tem, da so ustanovili avtonomno upravo, ki je nekaj dni delovala v popolnem soglasju, četudi je bila sestavljena tako čudovito.«

»Ne gledé na svoje italijansko čustvanje, se niso Tržčanami nikoli odpovedali tej misli. Oni so se čutili Italijane, pa to njih čustvo jim je služilo kot obramba proti slovanske prodiranju in proti umešavanju Nemcev, ne da bi bili pomislili, da so za svoj prospek dolžni hvaliti ravno Slovanom in Nemcem.«

»Potem, ko so Tržčanami pedeset let upili: »Evviva l'Italia«, so se znašli takrat, ko so italijanske zastave vihrale nad njih vratmi, v položaju, da jim je nemogoče, zabarikadirati se za svojo mestno avtonomijo. Tako je bila zapečateni osojda Trsta. In tako je tudi gotovo, da danes Tržčanami z bridkostjo študirajo, kako bi našli kak izhod iz tega svojega strašnega položaja.«

Potem opisuje dopisnik, kako tudi Italija sama z brikostjo razmišlja, kako bi ozdravila žalostne razmere, ki jih je ustvarila v pokrajinah zasedenega ozemlja, »katero drži s silo.« Nato nadaljuje dopisnik:

»Italija ima lahek in priprost način, da se reši iz te zagate: prepustiti, naj se

ljudstvo samo in svobodno odloči v pokrajinah, katere ona drži pod orožjem. Tak čin velikodušnosti bi Italiji pridobil splošne simpatije in bi ji donesel velike gospodarske in politične koristi. Najbrže bi plebiscit (samoodločba) napravil iz Trsta in iz zahodne Istre -- brez Pulja, ki bi postal nekak italijanski Helgoland in brez Lošinja -- neko svobodno državo, kjer bi Italijani, Slovani in Nemci živeli v popolnem soglasju.«

»Enako stališče bi imela Reka s sodelovanjem Madžarov. Obe mesti bi tako izvrševali nalogo, katero jima odločujejo zemljepisna lega in pa železniške zveze.«

»Druge dežele, čisto slovanske, ki jih danes drži Italija pod vojaško oblastjo, bi se morale vrniti stari materi domovini!« (Brez plebiscita).

In nato končuje angleški dopisnik z besedami: »Pred nekaj meseci bi se tak predlog zdel blazen, toda dogodki se prehitvevajo.«

To so velike besede, ki iz Londona jasno in odločno govorijo -- za nas!

Občni zbor Kmetske zveze za Ajdovski okraj.

Ob lepi udeležbi članov se je izvršil drugo nedeljo po veliki noči občni zbor Kmetske zveze za ajdovski okraj. Župnik Rejec iz Sv. Križa je poročal o zgodovini in položaju kmetskega stanu na Ruskem. Odtod je umljivo, zakaj je bil ruski kmet naklonjen boljšeizmu, ko je ta nastopil. Sicer zdaj tudi kmetje na Ruskem občutno trpé vsled kmetskih revkizicij (vse žito je po zakonu sovjetske Rusije zaseženo), nadalje vsled pomanjkanja industrijskih izdelkov in vsled cele jate silno razpasenega židovskega in večinoma neruskega sovjetskega uradništva, ki ima v rokah socializirane panoge gospodarstva, zlasti tudi trgovino. Poleg državne trgovine, ki brez konkurence prodaja, kar sploh ima v zalogah, silno cvete verižništvo in pije kri poštnemu prebivalstvu.

Vendar ruski kmet na prostranem ruskem svetu tudi v takih razmerah živi, le da se iz manj rodovitnih severnih gubernij seli v bolj rodovito srednjo in južno Rusijo. Tudi se ta kmet ne bo vzdignil zoper boljšeivsko gospodarje. Zaenkrat ne, ker sovraži tudi staro gospostvo carizma, ki je vladalo s knuto. Drugič pa zato ne, ker nikogar nima, ki bi mu pokazal pot k boljšim oblikam političnega in gospodarskega življenja. Zelo verjetno je, da bo ruski seljak pasivno čakal razvitka dogodkov.

A ruski kmet ni slovenski kmet. Oni nikdar ni poznal in tudi danes ne pozna prave zasebne zemljiške lasti. Naš kmet pa že v tretjem rodu obdeluje svojo zemljo. Drugačni slučaji so pri nas le izjemni. Nadalje: seljak na Ruskem se preživlja, ker ima dovolj zemlje, četudi kar najbolj primitivno gospodarji brez pomočkov, ki mu jih ne more nuditi propala industrija. A v naših gosto naseljenih deželah bi moral ob enakih gospodarskih razmerah tudi kmet v kratkem času propasti.

Navzoči zborovalci so pokazali, da položaj dobro razumejo. Z vsmo so vsi

enodušno ugovarjali proti poskusom komunističnega socializma, ki hoče nasilno revolucijo po ruskem vzorcu vreči v našo deželo, katera rabi pred vsem več reda. Intenzivno gospodarstvo našega kmeta je odvisno od vzajemnega dela vseh stanov, zato se obsoja razredni boj med stanovni. Kmetska posestva v naši deželi so večinoma premajhna za prerejo ene družine, nikar pa prevelika; zato skoro ni predmeta v deželi za komunistične težnje, vkolikor predstavljajo boj zoper veleposstvo. Vkolikor pa hoče komunistizem opolniti skupnost zemljiške lasti, je zopet nesprejemljiv, ker se dejansko nikjer ni pokazal kot vir napredka, nasprotno: ta je pot v nazadnjaštvo.

Obenem pa se je ves čas razprave pojavljala od poslušavcev ostra kritika obstoječih kapitalističnih izrastkov naše družbe, ki so ognjišče tistih revolucionarnih teženj in pojavov, ki grozé uničiti socialni red.

Zato je govornik h koncu v obeh smereh: v pozitivni in kritični -- predlagal naslednje programne resolucije, ki so bile (morda z izjemo enega vdeleženca) soglasno sprejete:

1. K. Z. se izjavlja za vzajemnost vseh stanov, ker skupna blaginja je mogoča le ob blaginji vseh stanov. (En zborovavec opomni: izključen je pravcati veleposestniški »grofovski« stan.)

2. Zato imej vsak stan dolžnost in možnost, vršiti svoje delo tako, da njegovega pridelka ne more oderuško izkoristiti drug stan.

3. V svrhu političnega in gospodarskega varstva kmetskega, delavskega in srednjega inteligenčnega stanu naj se osnujejo stanovske komore (zbornice).

4. V povzdigo in zaščito kmetskega gospodarstva naj se z državno pomočjo osnujejo produktivne in konsumne zadruge.

5. Uvede naj se splošno socialno zavarovanje.

6. Politična osamosvojitve kmetskega stanu naj se začne z osamosvojitvijo naših kmetskih občin; občine pa se morajo v veliko večji meri kot doslej lotiti socialnih in gospodarskih nalog.

7. Da dobimo v to svrhu zmožnih ljudi, treba prosvetne in moralne vzgoje po izobraževalnih društvi.

8. Kakor zahtevamo kmetje, da se zavarujemo proti izkoriščanju po drugih stanovih, tako soglašamo z zahtevo industrijskega delavstva, da je deležno dobička podjetja in sodeluje pri njegovi upravi -- ugovarjamo pa diktaturi posameznih stanov po ruskem vzorcu, ker je to propast javne blaginje.

9. Odobrujemo narodno delo društva »Edinosti« v Trstu ter smo mu za njegovo težko delo hvaležni. A Kmetske zveze morajo dati narodu kulturni, socialni in gospodarski program.

Zborovalci so se končno razšli z zahtevo, da naj v podbni smeri zboruje kmetsko ljudstvo po vsej deželi, da se bo razločno čul ljudski glas, ki hoče iztrebljenja kapitalistične zlorabe potom izboljšanja družabnega reda, odločno pa odklanja krvavo revolucijo, ki bi dala pijavkam je še več ljudske krvi, kot pa zlorabe v sedanjem družabnem redu.

Dopisi.

Števerjan. Z namenom, da pojasni bedno stanje prebivalstva se je preteklo soboto zglasila pri gubernatoratu števerjanska deputacija. Ekscelenca gosp. je bil zadržan, zato je deputacijo sprejel njegov tajnik. Voditelj deputacije je izrazil obžalovanje, da mu ni mogoče govoriti naravnost z ekscelenco, naprosil gosp. tajnika, naj ji bo veren tolmač neznosnih razmer, ki vladajo v Števerjanu ter nato v dolgem poročilu dokazal s številkami, s kako silo je udarila vojna Števerjance.

Naglasl je opravičene pritožbe ljudstva zaradi zavlačevanja izplačila zastankov begunske podpore ter zlasti šibal krivično postopanje merodajnih oblasti pri podeljevanju kmetske podpore.

Deputacija je nato zaprosila, naj bi se tudi na števerjanski ljudski šoli napravil red, ker se na njej še vedno uči kar v prvem šolskem letu italijanščina in to z očitno škodo za pouk v materinem jeziku. Naglasila je tudi dejstvo, da je zatvoritev slovenskih srednjih šol napravila na ljudstvo najmučnejši utis, ker se naš kmet dobro zaveda žalostne resnice, da bomo Slovenci zatirani po uradnih druge narodnosti, ako se ne da naši mladini prilika, da se izobrazi za opravljanje uradniške službe. Števerjanci se enoglasno pridružujemo odločni zahtevi vseh goriških Slovencev, da se nam dajo vse šole, ki smo jih imeli pod bivšo Avstrijo, slavnoznanu zatirateljico narodov. Tudi gledé zopetne vspostavitve samoupravnih oblasti se Števerjanci pridružujejo splošnemu glasu ljudske zahteve, ki tirja od vlade občinska starestinstva in deželne zbornice.

G. tajnik je v imenu ekscelence obljubil, da se bo izplačilo kmetske in zastankov begunske podpore izvršilo čimprej, napovedal je izboljšanje razmer v šolskem vprašanju ter izjavil, da se za sedaj po občinih pridelé gerentom vsaj sosveti, obstoječi iz petih članov.

Voditelj deputacije je izjavil, da bo Števerjancem sporočil dobljene obljube, ki bodo ljudstvo deloma pomirile, toda nikakor ne tudi zadovoljile, zakaj zadovoljivo bo ljudstvo šele tedaj, ko bodo tolikim neizpolnjenim obljubam sledila vendar še enkrat tudi dejstva. Števerjanci pa bomo stali odslej na straži, da naša zadeva zopet ne zaspi. Mi terjamo samo v zakonu zajamčene pravice in pri tem delu se ne bojimo nikogar.

Iz braniške doline. Na dopis iz braniške doline v »Gor. Straži« št. 16, zadnji odstavek - konstatira podpisana aprov. kom. sledeče:

1.) S sladkorjem, ki ga dopisnik omenja, ni imela podpiana komisija nič opraviti, ampak županstvo, kar dopisnik sam dobro ve.

2.) Isto tako ni imela podpiana komisija do danes še nikoli nič opraviti z modro galico, ker ne spada k aprovizacij.

V prihodnje naj se pa pošteni gosp. dopisnik podpiše in mi se bomo z njim veselili »zelene spomladi.«

Aprov. komisija.

V Gabrijah 18. aprila 1920.

Al. Gorjup.

Burke in šaljivi prizori.

Izdala in založila »Narodna Tiskarna v Gorici 1920, (tiskala 1914), 273 strani, cena vezani knjigi 5 L, broširani pa 3'50 L.

V tej zbirki je zbranih 18 burk in šaljivih prizorov. Pri treh burkah imamo navedenega avtorja Dragotina Vodopivec; a če s temi primerjamo druge, lahko sklepamo, da so vse, ali pa vsaj po večini, njegove, oziroma od njemu podobnega pisatelja. Skromna je ta knjižica in skromni so ti šaljivi in burkasti prizori, stvari brez sledú kake umeetniško-literarne ambicije. Če torej govorimo o tej knjižki, je nikakor ne gledamo skoz ostre kritične naočnike in je ne motrimo z visokega literarnega umeetniškega stališča, ampak se oziramo nanjo z dobrohotnim pogledom, kakor bi se ozrl na skromno in priprosto darilo človeka, ki ima dobro voljo in dobro srce. In v stiski in pomanjkanju je tudi priprost in skromen dar zelo dobrodošel, v lakoti je vaka skorjica zdravega kruha sprejeta s hvaležnostjo.

Te burke in prizore po večini že poznamo iz podlistkov v »Gorici« in menda tudi v »Prim. Listu« izza predvojne dobe. V letu 1914 so bili zbrani in natisnjeni, pa prišla je vojna, in ostali so -- založeni. Zdaj nam jih je »Narodna Tiskarna« izdala.

Ta zbirka bo dobrodošla našim podeželskim društvom in odrom, ki so še v zelo primitivnem stanju, brez scenerije, brez kostumov in drugih najpotrebnejših gledaliških revkizitov. Brez vseh težav in priprav si lahko izberejo in uprizorijo iz te zbirke dva, tri prizore za nekaj odidih pri raznih veselicah in prireditvah, za smeh in zabavo. To je sicer pred vsem pustno blago, ker je smešno in šaljivo, a v obliki šale so prikriti lepi nauki proti lahkovernosti, praznovernosti, lahkomišelnosti, pijančevanju, trmi, domišljavosti, sleparstvu itd. To je poseben karakteristikon, poseben znak teh smešnic: njih zdravo, moralno, skoraj tendenciozno poučno zrno. A pri vsem tem je veliko zdravega smeha. Mestoma se bo priprosto ljudstvo pri teh prizorih smejalo do solz.

Se vé, da se tudi ta zbirka ni znala in moga lahko ogniti tisti veliki nevarnosti, katerim zapadejo velikokrat take priproste burke, to je prisiljenost posameznih vlog do nenaravnih karikatur in skoraj drastično pretiravanje komike, -- vse zaradi tega ljubega smeha.

Pri morebitni slični zbirki v prihodnosti bi bilo treba bolj paziti na to, da bo predrastična in surova komika nadomeščena z bolj finim in duhovitim humorjem. Študirajmo narod in njegovo pesem in najdemo veliko takega humorja, -- žal, seveda, tudi veliko surovosti, ki je moramo pa izpodbijati in ne gojiti. Naši narodni pisatelji - Jurčič pred vsemi - naj nam bodo učitelji pravega in zdravega narodnega humorja.

V tej zbirki, kjer je tudi dobrega veliko, bi si želeli torej mestoma manj surove karikature in drastične komike. Želeli bi si namesto nekaterih starih obrabljenih motivov rajši novih, namesto tujih rajši domačih. Komični žid n. pr. je našemu narodu povsem nepoznana prikazen in je v naših burkah izposojen iz nemške

komične, dramatične literature. Zamenjajmo ga rajši s kakim laškim krošnjarjem; in ker se ljudstvo tega naroda ne more priučiti pravilnemu govorjenju nobenega tujega jezika, - imamo komiko že v njegovem spakodranem govorjenju, katerega pa je treba par posnemati in ne samo brezmišelnosti pačiti.

V podrobno oceno posameznih burk in prizorov se nam ni mogoče spuščati. Priporočamo pa to zbirko našim društvom po deželi. V njej najdemo hvaležno snov ne samo za javne prireditve, ampak tudi za zasebno društveno zabavo. Po kakih predavanjih, ob deževnih nedeljah lahko uprizorijo to ali ono igro, ki se je naučijo v par urah. Te prizore porabijo lahko kot zabavo na izletih, na zabavnih večerih, četudi samo za dramatične vaje. Dobrodošli bodo tudi za domačo, družinsko zabavo v dolgih jesenskih in zimskih večerih kakor berilo itd.

Dokler bomo odrezani od sveta, ostanemo na to skromno knjižico zelo navezani. Belé.

Iz Prvačine. † Dne 1. marca se je ponesrečil v Mariboru železniški uslužbenec, Ciril Gregorič, iz Prvačine. Izvršujoč ponočno službo je prišel pod stroj ter vsled težkih poškodb umrl dne 4. 3. v Mariborski bolnici. Bodi mu zemlja lahka!

Umrli je 11. t. m. obče znani pravi mečak korenjak Jurij Furlani iz Prvačine v dobi 84 let. Pokojni je ohranil do zadnjega svoj zdravni razum. Naj v miru počiva!

Politični pregled.

Veliko protestno zborovanje v Zagrebu
Dne 11. t. m. se je vršila v Zagrebu velika protestna skupščina za Reko in zasedene kraje. Skupščina je prisostvovala ogromna množica ljudstva. Skupščine so se udeležili tudi člani vlade z banom dr. Matkom Laginjo na čelu. Zborovanje je otvoril v imenu pripravljalnega odbora publicist Milan Marjanović, ki je naglašal, da se je sklicala zopet skupščina protesta in boleti, ali nadeja se, da je zadnja. Moralo se je pokazati, da se ne damo niti se ne pustimo izigravati s prevaro. Mi nočemo odstopiti od svojih zahtev.

Nato je govoril Juraj Demetrovič, ter poudarjal med drugim, koliko trpi naš narod še vedno pod tujim jarmom. Ideja demokracije, ki jo je svetovna vojna rodila kot idejo svobode, je pogažena, ker velike države nimajo toliko čuta pravičnosti, da bi to idejo izvedle. Narodna dolžnost pa je, da čujemo svoje posamezne enote in da se nočemo umakniti z Jadrana. Govornik stoji na načelu, da narodno edinstvo Srbov, Hrvatov in Slovencev zahteva vse ozemlje od Soče do Vardarja. Za nas ne obstoja ničesar, da se ne bi mogli zediniti z vsemi svojimi silami, kadar preti domovini nevarnost, in da ne bi mogli poravnati vseh svojih sporov. Ako se naša vprašanja ne rešijo za nas povoljno, bomo imeli dovolj zavesti in moči, da homo odbili vse napade na naše življenjske koristi.

Za njim je nastopil dr. Karlovič, ki je naglašal, da se je zbralo hrvatsko prebivalstvo poslednjikrat, da naglašajo, da Reke nočemo opustiti pod nobenim pogojem. Imeli smo močnejše neprijatelje kot je Italija, pa nas niso uničili, in uničila nas ne bo niti Italija. Kratkovidni so državni entente, ki mislijo, da bi se pri nas našla stranka ali pa človek, ki bi pristal na njihove želje. Proti Italiji bomo vsi združeni. Naša država se mora razširiti tako daleč, kolikor daleč prebiva naš narod. Zato morajo biti naše meje ob Soči.

Ko so se govorniki vseh strank brez razlike odločno izrekli za Reko in za narodnostne državne meje, so bile soglasno sprejete tozadevne resolucije, ki so bile odposlane vladi v Belgrad in pa jugoslovanski delegaciji v Pariz.

Na to je povzel besedo ban dr. Laginja, ki je izjavil, da je bila prvotna misel prirediteljev skupščine, naj bi tudi zastopniki vlade rekli svojo besedo. Toda hrvatski ban noče sedaj govoriti, govoril bo takrat, ko bo pozival na združitev pod zastavami.

Hkrati se je vršil v Zagrebu tudi shod komunistov, ki se vsled kratkega roka ni mogel odpovedati, toda tudi hrvatski komunisti zastopajo glede jadranskega vprašanja isto stališče, kakor ga je zavzela velika manifestacijska skupščina.

Jasna, odločna in pogumna izjava gledé jadranskega vprašanja. Cesar si ni upal do danes izjaviti in zapisati noben italijanski list, to je jasno n glasno povedal 16. t. m. tržaški »Lavoratore«. On piše: »Vedno od prvga začetka smo mi priporočali neposredna pogajanja z Jugoslovani na podlagi, da se čim manje Slovanov priključi k Italiji. Ali živeli smo tedaj v dobi, ko je nacionalizem tebeal od enega božjastnega napada do drugega: Orlando in Sonnino sta se srdito upirala proti temu, da bi se tudi Jugoslovani pristupili k posvetovanjem četvorice, češ: da Italija ni še priznala države SHS. Po njunem mnenju Jugoslavija sploh ne bi smela obstajati. Doživela sta celo vrsto polcmov in sta odšla iz Pariza. Italijanski nacionalizem pa ju je slavil kot junaka velikana. Zdelo se je, kakor da je vsa Italija -- znorela!

Slednjič je italijanska zbornica našla toliko moralne moči, da je ta dva moža pognala. Prišel je Nitti na krmilo, ki pa tudi ni ničesar dosegel. Tako je bil prisiljen ubrati novo pot -- neposrednega sporazuma z Jugoslovani. Nočemo opisovati v tem trenutku vse neizmerne in nepopravljive škode, ki jo je trpela Italija vsled te bedaste Sonninove in Orlandove politike, marveč izražamo le nado, da se v čim najkrajšem času doseže sporazum in se določi mir.

V tem, morda odločilnem trenutku je treba naglasiti, da je za Italijo neizogibna potreba, da pride do prijateljskih odnosov z Jugoslovani! Prijateljstvo z Jugoslovani pomenja zagotovljen mir na vzhodnih mejah in na Jadrano, pomenja pospešitev razorožitve in trgovine, in pa gospodarski razvoj. Neprijateljstvo pa bi po-

menjalo trajno stanje sovražnosti, militarizma, zastajanje trgovine -- mizerijo! Ti sočkrat bolje je prijateljstvo Jugoslovancov brez Reke, nego Reka s sovraštvom Jugoslovancov! -- Res, pametna in odločna beseda, pa vendar še premalo dalekosežna! Tukaj pravijo socialisti, naj se čim manje Slovanov priključi k Italiji. Oni nočejo biti ne nacionalisti ne imperijalisti. Cemu torej ostajajo še na sredi poti? Reka je v narodnem oziru res sporno vprašanje, a kje so še stotisoči drugih Jugoslovancov, ki imajo pripasti Italiji? -- Tukaj naj do konca pokažejo tudi socialisti svojo odkritosrčnost in naj odločno tudi oni zahtevajo čiste državne meje!

Mirovna konferenca v San Remu. -- V ponedeljek torej se je zopet sešla mirovna konferenca, in sicer topot na italijanskih tleh v San Remu. Konferenčni izletniki so se prevarali v svojih nadah, da bodo tam uživali krasno pomladansko vreme, tam v tej italijanski Nizzi. -- ker vreme je zdaj že dni čemerno in tam dežuje. -- Takoj prvi dan sta bili dve seji. Trije problemi čakajo na tej konferenci rešitve. Prva leži na operacijski mizi Turčija, ki zanima v prvi vrsti Anglijo; drugi problem zadeva izvršitev versailske mirovne pogodbe z Nemčijo in pa vprašanje izpraznitve zasedenih nemških mest, kar zanima najbolj Francijo; in tretje je jadransko vprašanje, ki zanima v prvi vrsti Italijo. Lloyd George, Millerand in Nitti imajo z rešitvijo teh problemov dovolj dela na konferenci, ki ima trajati le osem ali deset dni. Potem se konferenca zopet prenese v Pariz. To so zares konferenčni izletniki.

Govorilo se je, da se jugoslovanska delegacija ne udeleži mirovne konference v San Remu, razun ako bi jo italijanska vlada povabila. Pa so jugoslovanski delegati vendarle odpotovali v San Rem, ker se bo tam razpravljalo o jadranskem vprašanju.

Gledé Albanije bi bil Wilson odločno proti temu, da se Albanija razdeli, in proti temu, da se Skader odstopi Jugoslaviji.

Pri prvi seji se je torej razpravljalo o turškem vprašanju in določilo, da se Turke povabi za 10. maja v Pariz, kjer se jim izročijo pogoji mirovne pogodbe.

Gospodje ministerski predsedniki niso še edini glede rešitve turškega vprašanja. Lloyd George je zato, da se Turka požene iz Evrope, da se mu vzame Carigrad, in da se otomansko cesarstvo razdeli, Millerand in Nitti, in zlasti poslednji, so zato, da ostane Mohamedanski kalifat s sultanom v Carigradu. Vprašanje ni še rešeno.

Pa se je prvi dan v San Remu precej slabo končal. Lloyd George, Millerand in Nitti so imeli zvečer dolg pogovor. Millerand, skoraj nasilen, je odločno zahteval, da se stroj in do cela izvede versailska mirovna pogodba takošna, kakoršna je, brez sprememb, brez polajšav. Lloyd George in Nitti pa nista bila te mnenja in sta bila zato, da se prizanesljivost postopa z Nemčijo. Tudi sta se izrekla proti temu, da je Francija zadnji čas okupirala na svojo roko razna nemška mesta in jih drži zasedena. -- To so bili hudi nastopi. Gospodje so se nazadnje razšli nad vse vladno. Millerand in Lloyd George sta bila kar najtemnejših obrazov.

Drugi dan je mirovna konferenca v San Remu razpravljala in odobrila finančne pogoje mirovne pogodbe s Turčijo. Gledé dardaneljskih ožin so se gospodje ministerski predsedniki zedinili v tem, da se internacionalizirajo. Dardaneljske ožine bi bile proste, vse dežele bi imele enake pravice do njih uporabe. Kontrolo nad temi ožinami bi izvrševale razne komisije, ki bi bile sestavljene iz zastopnikov narodov. Ko bo Turčija izpolnila vse točke mirovne pogodbe, tedaj bodo zavezniške čete zapustile Carigrad, kjer bi medtem mogel ostati mohamedanski kalif.

Jadransko vprašanje, se zdi, da bo odloženo, ker postaja njegova rešitev vedno težavnejša. Za Jugoslavijo in Jugoslovane je rešitev jadranskega vprašanja gotovo prav tako življenjskega pomena, kakor za Italijo, in ima zavlačevanje rešitve gotovo tudi posledice, ki niso koristnosne, vendar pa je eno renično: Jugoslavija vključ vsemu more čakati, ker čas, ki zori to vprašanje sam po sebi, je in bo še pospeševalec njenih težinj in zahtev, dočim pa pomenja za Italijo, ki mora čakati, vsaka zavlačitev rešitve jadranskega vprašanja že z ozirom na njen lastni, ne dobri notranji položaj, le nove neprilike, in le poslabšanje njenega stanja na znotraj in na zunaj. Če se v San Remu po kakem nepredvidenem pripletu ne izpremeni korenito, je pričakovati, da gospod Nitti prinese iz San Rema italijanskemu parlamentu, vse kaj drugega, kakor -- uspehe.

Kaj je opravil avstrijski kancler Renner v Rimu? O svojem bivanju v Rimu in o svojih uspehih pri italijanski vladi je Renner po svoji vrnitvi na Dunaj sporočil naslednje: Vsi člani delegacije smo dobili utis, da so izginila stoletna nespornost med dvema narodoma in da slo-

nijo njuni odnosi na drugačnih podlagah. Ceravno je ostalo odprto za nas zelo zakostno vprašanje južnega Tirola, vendar so se odstranile mnoge stare ovire, ki so nas ločile. Mi smo dediči stare monarhije, toda po sili, in zato lahko upamo, da bosta oba naroda v bodočnosti lahko najboljša prijatelja in soseda.

Kot zastopnik Avstrije, ki je v pretežni večini katoliška, sem smatral za svojo dolžnost, da obiščem tudi papeža, ki je izrazil svoje sočutje na trpljenju našega naroda. Jaz sem se mu zahvalil v imenu republike za pomoč, ki jo je dal našim vojnim ujetnikom in za njegov dar. Pogajanj o cerkveni politiki ni bilo.

Kar se tiče političnih pogajanj z italijansko vlado, je Renner izjavil, da boste obe vladi lojalno izvršili mirovno pogodbo. Italija bo vpoštevala gospodarske in finančne težkoče avstrijske republike in bo podpirala Avstrijo, ko bo šlo za ohranitev posesti, ki ji je zajamčena po mirovni pogodbi.

Gledé medsebojno sklenjenih političnih in gospodarskih dogovorov vežejo ti dogovori samo sedanjo italijansko in avstrijsko vlado in ne izpreminjajo saintgermain-ske pogodbe, temveč pomenijo samo začetek njenega izvrševanja, upoštevajoč avstrijski gospodarski in finančni položaj in trajno spravo med obema državama. Dunajski župan je v posebnem pismu pisal državnemu kanclerju Rennerju, da je vse dunajsko prebivalstvo sprejelo z velikim zadoščenjem poročilo o uspehih njegovega potovanja v Rim, kajti sklenjeni gospodarski dogovori dajo upanje, da se bo strahovita teža, ki leži na ljudstvu, vendar nekoliko polehčala.

Dunajski župan se zahvaluje državnemu kanclerju za dosežene uspehe in zlasti za to, kar zadeva varstvo interesov dunajskega mesta.

Konec stavke na Irskem. Kakor smo zadnjič poročali, je pred kratkim na Irskem izbruhnila splošna stavka, ker ni hotela vlada izpustiti političnih ujetnikov, kateri so s svoje strani začeli stavko na smrt in niso hoteli v zaporu sprejeti nobene hrane. 14. t. m. je vlada izpustila te politične ujetnike, katere so odpeljali v bolnišnico. Ko so prišli ujetniki iz zaporov na ulico, jim je množica priredila burne ovacije. Množica je bila takó gosta, da ni bilo mogoče priti v bližino zaporov.

Madžarska ne podpiše mirovne pogodbe. Kakor se poroča iz San Rema, je bajé madžarska delagacija javila mirovni konferenci svoj sklep, da ne podpiše mirovne pogodbe.

Domače vesti.

Slovenske ljudske šole v Gorici. Goriški magistrat ni do danes še otvoril naših ljudskih šol. Zdi se nam, da imajo gospodje poseben namen, da toliko odlašajo. Radi bi Slovence utrudili, da bi svojih otrok, ki so jih v sili vpisali v laške šole, ne prepisali v slovenske. Potem bi rekli: Glejte, šole smo otvorili, toda učencev ni! Zato opozarjamo vse slovenske stariše, naj storijo vsi svojo narodno dolžnost. Ako bi zanemarili svojo dolžnost, bi to lahko imelo za bodočnost posledice. Ne izgubljajmo poguma! Računati moramo s težkimi razmerami, v katere nas je pahnila vojska. Moška značajnost slovenska mora vse premagati! Sedaj moramo hoditi trnjevo pot, ako hočemo le malo drobtinico doseči, a pride dan obračuna.

Za vojne sirote. Vodstvo »Slovenskega sirotišča« v Gorici bi rado dognalo, koliko je v naši deželi vojnih sirot t. j. otrok, ki so izgubili vsled vojske očeta in morda tudi mater. To statistiko bomo predložili vladi z namenom, da bi dobili državno podporo za vzdrževanje teh sirot v gorškem sirotišču. Prosimo vsa naša županstva, duhovske urade pa tudi oskrbnike otrok, naj bi nas obvestili čimprej o številu osirotelih otrok po naših občinah. Obvestila naj se pošljejo vodstvu »Slovenskega sirotišča« v Gorici.

Ker se slovensko sirotišče v Gorici sedaj popravlja, bomo skušali najti poti, po kateri bi mogli spet oživotvoriti ta prepotrebni zavod, ki se je pred vojsko tako lepo razvijal, ki je pa vsled vojske strahovito trpel.

Hkratu priporočamo človekoljubni zavod našim posojilnicam in sploh vsem rojakom v podporo.

Za »Slovensko sirotišče« v Gorici. P. n. g. Jan Kos, kurat v Štanjelu, mesto venca na grob pok. dr. Josipa Rojca 20 lir. -- Bog plačaj!

Nova bolnišnica v Gorici. Potreba nove bolnišnice v Gorici je takó nujna, da naravnost kriči. Zato se je 14. t. m. sešel mestni svet v Gorici, da se posvetuje o kraju in prostoru, kjer naj se sezida nova bolnišnica. V to se je določil prostor bivše italijanske kmetijske šole blizu Št. Petra; ves prostor meri kakih šest hektarjev. V bližini leži deželna norišnica, ki se bo kmalu popravila in v kateri bi se prostori splošne uporabe kakor pralnica, pekarna itd. rabili tudi za mestno bolnišnico. Zato

stopi Goriška mestna občina v dotiko z deželnim odborom, da se dogovori gledé nakupa zemljišča in gledé zveze z norišnico za skupno uporabo splošnih prostorov. Poleg bolnišnice se sezida tudi hiralnica in pa posebna hiša za nalezljive bolezni. Potrebe v deželi kličejo po hitri izvršitvi teh humanitarnih zavodov.

V Gorici je stavkalo učiteljstvo mestnih šol. V ponedeljek je stopilo v stavko učiteljstvo mestnih šol v Gorici. Vzrok stavki je bil ta, ker so jim vedno obljubovali draginjsko doklado, a nikdar ne dali. Pa so se učitelji in učiteljice naveličali, da bi jih kdo vodil za nos, in šole so zaprli. No, pa ni trajalo dolgo. Že v torek je municipij nakazal učiteljstvu draginjsko doklado, in pouk se je zopet pričel.

Vabilo na naročbo. Goriškega Koledarja za l. 1920 smo lani pripravili prvi natis v 10.000 izvodih, ki je bil oddan v 10 dneh. Prisiljeni smo bili pripraviti koj drugi natis v 7.000 izvodih, ki je bil tudi oddan, tako, da je ostalo založništvo na razpolago le par sto iztisov sa eventualna nadaljna naročila.

Slovenski narod v zasedenem ozemlju je s tem pokazal, da hrepeni po dobrem, narodnem berilu.

S prihodnjo izdajo goriškega Koledarja namerujemo napraviti važen korak naprej. Zato vabimo naše pisatelje in pesnike na sodelovanje.

Dobili bi radi več kratkih povesti in drugih spisov, ker mislimo izdati poleg Koledarja še eno knjigo.

V Koledarju samem bi radi objavili fotografije mladeničev in mož naše dežele, ki so pali v vojski. V ta namen prosimo naše rojake da poiščejo, ako je mogoče, take fotografije in da napišejo nanje ime, dalje kdaj in kje je bil kdo rojen, kdaj je odšel na vojsko, kdaj in kje je pal in ali je zapustil udovo in otroke. Tudi fotografije civilnih oseb, ki so pale na svojem domu, bi nam služile. Enako naj se nam dopošljejo fotografije drugih vojnih znamenitosti. Tudi druge fotografije, ki predstavljajo važne dogodke našega časa, bi nam bile dobrodošle.

»Narodna Tiskarna« je pripravljena dati pisateljsko nagrado za doposlane spise, ki se uvrstijo v Koledarju. Enako bo povrnila vse morebitne stroške za doposlane fotografije.

Ker gre za to, da pripravimo slovenskemu narodu v zasedenem ozemlju dve na vsebini bogati knjigi, ki bodeti med vsemi drugimi knjigami gotovo najbolj razširjeni med našim ljudstvom, zato uljudno vabimo pisatelje na sodelovanje. Slovenski narod jim bo za to hvaležen.

»NARODNA TISKARNA«

ulica Veturini št. 9,
izdajateljica iz založnica.

Izpitni zrelosti za goriške srednješolce in učiteljske pričnejo v ponedeljek dne 26. aprila v »Malem domu« v Gorici. To obvestilo velja kot osebno vabilo.

Ravnateljstvo.

Furlanska ljudska stranka. -- Dne 22. marca 1920 sta msgr. Aleksander Zamparo in pa deželni komisar dr. Alojzij Pettarin izdala na goriško furlansko ljudstvo manifest, v katerem pozivata Furlane na združitev v ljudski stranki. Vojna je prevrnila svet, prvi manifest, in prinesla nove ideje, nove težnje. Vse se hoče spremeniti, preobraziti, zrevolucionirati. Tudi po Furlaniji se oglašajo učitelji revolucije, ki hočejo sedanje težke razmere in sedanje nezadovoljnost ljudstva zlorabiti v svoje prevratne namene. Da bi se sedanji družabni red kar prevrnil, in da bi se pokopala avtonomija dežele, okrajev in občin, to treba pred novodobnimi revolucionarji na vsak način zabraniti.

Furlanska ljudska stranka hoče gospodarsko proizvajanje urediti po novih postavah, ki bodo določale, da so delavci v pravičnejši in večji meri deležni bogastev, ki jih oni proizvajajo; enako morajo priti tudi kmetje do boljših deležev in večjih svoboščin na zemlji, ki jo obdelujejo. Furlanska ljudska stranka je za ureditev kmetijskih razmer (kolonskih pogodb), pri čemur hoče delovati nato, da pride vsak kmet postavnim potom v posest primerne zemljišča. Povzdigniti hoče produkcijo na vseh trgovskih, obrtnijskih in kmetijskih strokah. Gledé izplačanja odškodnin za škode, povzročene po vojni, hoče stranka storiti vse, da se to likvidiranje (izplačanje) čim prej izvrši. Naloga furlanske ljudske stranke je, da povzdigne vso deželo s tem, da uporabi vse njene energije, da organizira vso produkcijo in zabrani vsak poskus, ki bi hotel delavcem zabraniti udeležbo na primernem uživanju dobrin, ki jih proizvajajo s svojim trudom.

V verskem oziru se proglašajo toleranca do oseb druge vere; če bi pa hotel kdo motiti ali podirati versko prepričanje, ki je ukoreninjeno v ljudstvu, tedaj bo stranka hitela braniti duhovno dedščino furlanskega ljudstva, ki pred postavo ne more biti manj sveta, kakor je materijalna dedščina.

S tem programom stopa v Furlaniji na politično-socialno polje ljudska stranka, ki vabi pod svojo zastavo in kliče k so-

delovanju vse Furlane, ki hočejo s skupnim, resnim in smotrenim delom zabraniti namene prekucijskih (ruščilnih in komunističnih) strank. Takó si bosta v prihodnjih političnih in socialnih borbah stali v Furlaniji nasproti dve stranki socialistična ali komunistična in pa ljudska stranka.

Goriško kmetijsko društvo naznanja. Glasom oddoka finanč. direkcije za Julijsko Benečijo z dne 24. marca t. l. zamrejo kmetijska društva dobivati za slučaj potrebe tobačni izleček za kmetovalce pri dotičnih finančnih inspektoratih.

Naše kmetijsko društvo je voljno posredovati za to potrebno dobiček, ako se kmetovalci oglasijo v društvenem uradu.

Goriški deželni odbor, oziroma komisarijat za avtonomne posle goriške dežele, se je preselil iz dosedanjih prostorov v Šofski ulici v lastno hišo na Corsu V. E. in sicer v I. in II. nadstropje poslopja v katerem se nahaja kavarna Garibaldi (prej »Corso«). Ob času političnega prevrata, je zavladala pri nekdanjem deželnem odboru laška nacionalistična klika, ki je takoj odstranila vse slovenske napisse. Vsakdo je pričakoval tedaj od kr. komisarja dr. Pettarina, da bo popravil ob svojem nastopu to, Slovencem storjeno krivico. Toda to se ni zgodilo! Pričakujemo, da se bo vpošteval naš jezik sedaj pri postavljanju novih napisov v novih prostorih. Te dni je podpisal g. komisar proglas v imenu italijanske ljudske stranke. V tem proglasu se omenja bivanje dveh narodov v naši deželi, upamo torej, da se bo z obema enako postopalo. Sicer pa se gotovo, da pride dan, ko ne bo mogoče upravljati naše dežele brez zastopnikov ogromne večine njenih prebivalcev, ki so Slovenci! To naj zaenkrat razmišlja g. kr. komisar.

Zveza slovenskih kolonov za Brice vabi odbornike k seji, katera se vrši dne 25. aprila ob 1 uri pop. v Biljani, v prostori gospoda Simoneti Petra. (Dvorišče).
Bratuž Jernej, predsednik.

Zivinski trg v Gorici se zopet odpre in sicer bodo prihodnji živinski semmlj vsak drugi in zadnji četrtek v mesecu, kakor tudi ostanejo glavni semmlji na dan sv. Hilarija, sv. Jerneja, sv. Mihaela in sv. Andreja. To naznanja po svojih lepkih v mestu goriški municij.

Predilska železnica. V nedeljo je deželni komisar, dr. Pettarin, sklical v Gorico na poseben sestanek zastopnike trgovskih, obrtniških in drugih interesiranih korporacij, da se pomenijo glede zgradbe nove železniške črte Sv. Lucija. Predil. Sklenilo se je ukreniti vse potrebno, da se za to črto čim prej izvrše načrti in delo samo. Ta črta da je Italiji nujno potrebna za popolno neodvisnost od Jugoslavije in za zopetno upostavitve trgovskih in sploh gospodarskih odnošajev z Nemško Avstrijo, s Češko-slovaško in z Nemčijo. Tudi brezposelnost ljudstva da zahteva, da se v deželi izvrši kako večje delo. Pred leti so se v časopisih bili boji: Ali Perdil ali Bohinj? Zdaj bosta, če ne pride kaj vmes, tekli obe železnici: bohinska in predilska.

Izginil je. Bandelj Jožef, 40 let star, iz Podgore, je nedeljo 18. t. m. ob 8 uri zjutraj odšel od doma in se potem ni več vrnil. Vse pizvedovanje po njem je doslej ostalo brezuspešno. Pogrešanec je odšel od doma v vsakdanji obleki, na sebi je imel sive hlače, črno suknjo, črn klobuk in škornje, pri sebi pa daljnogled in žepno uro. Kdor bi kaj zvedel o njem, naj to sporoči županstvu ali pa bratu pogrešanega, Blažu Bandelj v Podgori blizu cerkve.

Kdo ve kaj? Pogreša se od 26. avg. 1914 Ludovik Baudaž, ki je bil vojak 97. pešpolka, IX. Feldkomp. bivše avstro-ogerske vojske na ruski fronti. Kdor od njegovih vojnih tovarišev, ki so se zdaj vrnili iz vojnega ujetništva, bi o njem kaj vedel, se uljudno naproša, da sporoči to na naslov: Ivan Baudaž, v Ročinju 83, pri Kanalu.

Zrakoplov nad Gorico, ki je priplul iz Reke, je v soboto spuščal na mesto letake, na katerih stoji podpisani Gabriel D'Annunzio, reški pustolovec. V teh listih se ta človek v čudno zavitem dopisu bahá, kakó je v splošno zadovoljnost poravnal stavko na Reki, in jasno se vidi iz vsega članka, kako skuša s tem navdušiti zase in za svoje ideje tudi socialiste. Pa socializmom je D'Annunzio za politiko premeumen, da bi se zmenili zanj.

19. t. m. pa je zopet izbruhnila splošna stavka na Reki. Stavkajoči zahtevajo, da odstopi Narodni svet in da se odpro meje, ker le tako je mogoče priti v okoli brezdelju, ki je zadelo skoraj 90 odstotkov delavstva. Že pet dni ni prišel D'Annunzio na spregled. Junak se skriva. Po Reki krožijo listki s podpisom Rikarda Zanella, v katerih se zahteva odstranitev D'Annunzija in njegovih legionarjev iz Reke in razpustitev narodnega sveta. Tako je postal ta mož tudi Rečanom že nadležen. Vsak ima pravico biti prismojen, a te pravice ne sme zlorabljati v škodo drugih!

»Mladika«. V Gorici je dne 20. t. m. izšel nov list, kateremu je ime »Mladika«. Namen mu je, udeleževati krščansko-kulturni program, voditi slovensko ljudstvo k napredku po poti pouka in izobrazbe na podlagi katoliških načel, baviti se tudi z društvenim življenjem in biti nekako glasilo: »Slovenske krščansko-socialne zveze«. List bo izhajal mesečno (20. dan meseca) ter stane do konca letošnjega leta 8 lir. Naročnino je treba plačati naprej. Uredništvo in upravništvo »Mladike« je v Gorici, Gosposka ulica, 2 (knjižgarna). Posamezne številke »Mladike« stanejo 1 liro. V Gorici se prodaja »Mladika« v knjigarni »Kat. tisk. društva« (v Montovi hiši).

† Jožef Komjanc, doma iz Gorice, učitelj v Ljubljani, je, kakor smo izvedeli ob zaključku lista, 18. t. m. nenadoma umrl. Vzrok smrti obče priljubljenega rojaka ni znan, in ni izključeno, da je ponesrečil. Kaj več sporočimo prihodnjic.

Fran Šorli, pisarnovodja kaz. oddelka na tuk. okr. sodnji je imenovan od kr. gubernatorata za pisarniškega oficijala v X. čim. razredu državnih uradnikov.

Dar. G. Franc Spacapan, Dol. Tribuša, je daroval za »Gor. Stražo« 10 L., za pesnika Jos. Stritarja pa 20 L. Hvala lepa! - Naj kmalu zopet novi nam pridejo darovi!

Razno.

Princ regent Aleksander obolel. Srbski prestolonaslednik regent Aleksander, je obolel za angino in mora ležati. Nevarnosti ni nobene. Govorilo se je, da je zapustil Belgrad, kar pa ni res.

Stavka v Jugoslaviji. V Jugoslaviji imajo železničarsko stavko, in sicer stojé vlaki na vseh železniških črtah. Govori se, da je vsled tega zavladala splošna stavka v Ljubljani, kjer bajé počiva vse delo in se vsi strogo držijo stavke(?).

Vsesokolski zlet v Prago, ki bi se imel vršiti koncem meseca junija, je preložen za dva meseca in sicer zaradi neprevidnih tehniških zaprek. Zlet bi se zaradi tega vršil šele meseca avgusta, vendar pa ni izključeno, da bi znal biti vsesokolski zlet preložen do prihodnjega leta.

Glede povišanja hišne najemnine se v ministerskem svetu pripravljá načrt, po katerem se pri navadnih ljudskih hišah poviša najemščina za 10 od sto, pri bogatih, krasnih hišah za 30 ali 40 od sto, pri srednjih hišah pa se poviša najemščina za srednjo ceno. Ti poviški se ne bodo smeli zvišati pred letom 1923 za ljudske hiše, pred letom 1922 za srednje hiše in pred letom 1921 za krasne hiše.

Zakon o vojnih odškodninah tudi za zasedeno ozemlje. — Ministerski svet v Rimu je izdal dekret, s katerim se raztegne zakon o vojnih odškodninah tudi na zasedeno ozemlje. Vse vladne določbe za gospodarsko obnovo upuščanih krajev stopijo takoj v veljavo tudi v zasedenem ozemlju, kjer bi se bile te določbe uveljavile sicer šele po aneksiji. Generalni civilni komisarijat za Julijsko Benečijo v Trstu že ureja vse priprave, da se ta dekret čim prej izvede.

Uvoz stanovanjske oprave (pohištva) iz Avstrije — dovoljen. — Generalni civilni komisar sporoča, da je do preklica dovoljen uvoz navadnega pohištva iz Nemške Avstrije. Od 15. jan. nadalje je prepovedan uvoz le dragocene in šepane oprave (mehke stolice, kanapé itd.).

Ob nedeljah dražja vožnja. — Železniški tarifi so se zvišali za 20 od sto za vse nedeljske vožnje, t. j. za vse, ki se bodo vozili po železnici v času od 11 ure zvečer v soboto pa do polnoči v nedeljo.

Časopisi podražajo. Ministerski svet v Rimu je določil, da se odslej časopisi v razprodaji oddajajo po 20 cent.

Predsednik republike Guatemala — zno-rel. — Ministri Guatemalske republike so že nekaj časa opazovali, da predsednik Carrera peša na umu, in so ga pooblastili, da bi zapustil deželo in se podal kam po svetu v razvedrilo in ozdravljenje. Za ta čas so za provizoričnega naslednika imenovali Karla Herrera. Toda vse naenkrat je predsednik zblaznel popolnoma in v tej svoji blaznosti je ukazal bombardirati glavno mesto Guatemala. Celih 60 ur je trajalo to bombardiranje mesta. Veliko oseb je bilo pri tem ubitih od granat; prišlo je do bojev med mnogimi neodgovornimi osebami, ki so podpirale predsednika, in med prostovoljci, ki so branili mesto in bili oboženi samo s puškami. Šele tretji dan se je diplomatskem zboru posrečilo ustaviti blazno postopanje predsednikovo. Predsednik Carrera je bil odstavljen, in na čelo Guatemalske republike je bil izvoljen Karol Herrera.

Von Kapp aretiran. Znani von Kapp, ki je pred dobrim mesecem nameraval s von Lüttwitz-em izvršiti državni prevrat na Nemškem, je bil te dni aretiran na Švedskem. Aretirala ga je policija v Soederdelge. Iz Nemčije je bil zbežal v

zrakoplovu in je nosil s sabo ponarejen potni list. Prepeljali so ga v Stokholm.

Kazen odličnih pretepačev v Berlinu. Poročali smo že, kako so se odlični Nemci v Berlinu sprli in stekli v hotelu »Adlon« z oficirji francoske misije istotam. Princ Joachim Albrecht pruski je bil obsojen na 500 mark denarne kazni, stotnik pl. Platten na 300 Mark in princ Gottfried Hohenlohe za težko telesno poškodbo na 1000 mark denarne globe.

Pariške frajlice pihajo jeze proti vladi. Francoska vlada hoče na ljubavna pisma in ljubavne kartice določiti posebno takso, to je na taka pisma in karte, ki se puščajo in ostajajo na pošti v predalih »poštno-ležeče« (poste restante). Za vsa taka pisma bo določena poleg postavnih znamk še posebna taksa 10 cent. Izvzeta so le poštno-ležeča pisma trgovskih potnikov. Pariške koketke hudo sikajo proti vladi, ker jih pri zvišanju poštnih znamk neprijetno zadene še ta taksa. Pa to je luksus, in luksus treba obdlačiti, tega ne pomislijo te francoske špičke!

Pariz-London-San Remo-Miramar(?). Na svetu so različni krošnjariji: edni nosijo suho robo, drugi lončeno posodo, tretji to in ono. Danes pa je znanih nekaj gospodov, ki po svetu prenašajo mirovno konferenco. V Parizu so jo najprej razstavili, svet jo je še nekam cenil; prenesli so jo potem v London, in svet jo je preziral; danes je izstavljena v San Remu, in nobeden ne dá nič več za njo. San Remo je mesto ob italijansko-francoski meji in je znano kot zdravilišče za velike gospode. Ali tam ozdraviš ali pa umrješ; in če tudi odideš odtam kam drugam, vzameš tam svoj žalostni konec. Torej tudi mirovno konferenco, če v San Remu ne ozdravi, ne čaka nič drugzega, kakor da se kam drugam preseli in da kje drugje crkne.

Pa človek, predno izdihne, vse poskusi, da se reši in ohrani. Naj bi to poskusila tudi mirovna konferenca! Kakor vse kaže, v San Remu mirovna konferenca ne ozdravi in ne opravi nič. Na mirovni konferenci se ima še razpravljati jadransko vprašanje. Ali bi ne bil za rešitev tega vprašanja prav primeren grad Miramar pri Trstu, ki leži prav tik jadranskega morja? Tam ob pogledu na jadransko morje ob šepetanju njegovih valov, potem ko bi se v njem okopali, bi se gospodje konferenčni izletniki in hrustači morebiti vendarle sporazumeli in bi potem z Miramarra res občudovali lepoto jadranskega morja.

Toda, pardon, Miramar leži danes še na spornih tleh, in potem bi se tam k večjemu sklenil le grenak mir med Italijo in Jugoslavijo: Mir (slovensko) - amár (grenak, italijansko).

Kje vendar pogine enkrat ta mirovna konferenca!

Navadna in priporočena pisma za na Ogersko, ki so se morala odpošiljati, odprta, se lahko zopet pošiljajo zaprta.

Prepovedano je tudi na Ogersko pošiljati nepečatene bankovce avstro-ogerske banke.

Vprašanja in odgovori.

Genio Militare se je razpustil in vsa njegova dela in posle prevzame tehnični oddelek gen. civ. kom. v Trstu, ki ima za vpostavitveno delo 5 krajevnih oddelkov, in sicer: oddelek v Trziču, ki obsega sodna okraja Trzič in Cervinjan; oddelek v Gorici, ki obsega sodne okraja Gorica, Ajdovščina in Kanal (brez desnega brega Soče); oddelek v Gradiški, ki obsega sodna okraja Gradiško in Kormin ter Brda, ki tvorijo del goriškega sodnega okraja na desnem bregu Soče; oddelek v Tolminu, ki obsega sodne okraja Tolmin, Kobarrid, Bovec, Cerko in Trbiž; oddelek za Kras in Istro, ki obsega Istro in Trst, sodna okraja Sežana in Komen, ter zasedeno ozemlje preko teh mej, in ima glavni sedež v Trstu.

Vse vloge radi vpostavitvenih del je odslej naslavljati na: Dipartimento tecnico della Venezia Giulia - Servizio ricostruzioni - Sezione di...

L. F. Štjak. Vprašujete, zakaj se je ustavilo v Vipavi, Postojni, Logatcu in Idriji izplačevanje 20% poviška k izmenjavi kron. Svočas se nam je reklo, da se je to zgodilo vsled tehničnih zaprek le začasno. Sedaj smo pa izvedeli, da se je to zgodilo vsled splošno veljavnega ukrepa zakladnega nadzorništva v Trstu, proti kateremu ni pripomočka. Slutimo, kaj je vzrok temu ukrepu, in zato mislimo, da vam za to relativno malenkostno razliko ni treba posebno žalovati. Mi drugi, ki smo 20% povišek že prejeli, bi vam ga z veselim srcem odstopili, če bi bili drugače v tistem prijetnem položaju, kakor ste Vi.

Tokrat prosimo cenj. vprašalce naj potrpe za odgovore. Važnejša vprašanja se temeljito preučé, da služijo gotovejše tudi drugim v ravnilo.

Mnogi vprašalci pa naj študirajo stare št. »Gor. Straže«, ker odgovorov na ista vprašanja, ne bomo ponavljali.

TEDENSKI KOLEDAR.
APRIL.
25. Nedelja, 3. povelik. Marko, evang.
26. ponedeljek, Klet, Marcellin;
27. torek, Peregrin, Anastazij;
28. sredo, Pavel od sv. Križa;
29. četrtek, Peter, muč., Robert;
30. petek, Katarina Sijenska, Marijan.
Maj.
1. Sobota, Filip in Jakob, apostola.

Na novo odprta **mizarska obrt TOPLINAR & REBER, v Črničah** izdeluje spalnice, pohištvo in stavbena dela. Cena po dogovoru.

URAR M. ŠULIGOJ, priporoča sl. občinstvu svojo dobroznano urarsko obrt. Obenem naznanja, da se je preselil v svojo hišo pri državnem kolodvoru.

BEDNARIK :: priporoča svojo :: knjigoveznicu
Via Croce 6 (nasproti »Šolskega Doma«).

Mladi prešički od 6 do 10 tednov, kranjske in domače pasme so na prodaj pri: **oskrbništvu grajščine R. Bar. Teufenbach.** VIPOLŽE pri Gorici. - Žel. postaja: MOSSA.

Spretna šivilja izurjena v najnovejših krojih se priporoča cenjenim damam v mestu in na deželi, **Brešan Fany, —: GORICA, —: Corso Verdi št. 37.**

Ravnokar je došlo vsakovrstno spomladansko blago črno in plavo, primerno za birmance, po zmernih in stalnih cenah. Za obilen obisk se toplo priporoča :: :: :: ::

Andrej Mavrič, kroj. mojster v Gorici, Travnik 22.

IVAN KACIN, GORICA VIA S. ANTONIO ŠT. 24.

Izdeluje vsakovrstne harmonije za pevsko društva, za cerkve, za šole; uglašuje, popravlja in prenavlja cerkvene orglje, klavirje, vijoline itd. Izdelani harmoniji vedno v zalogi. :: :: ::

Kmečka delavska gospodarska zadruga V DOBRAVLJAH registrovana zadruga z omejeno zavezo vabi na redni občni zbor, ki se bo vršil prihodnjo nedeljo dne 25. aprila ob 3. uri pop. v zadrughih prostorih z običajnim dnevnim redom. Ako bi ne bilo zadostno število članov ob določeni uri, se vrši zbor eno uro pozneje ob vsaki nastali. ODBOR.

Oskar Bruggnaller v Gorici, Nunska ulica št. 3-5. Velika zaloga mrtvaških rakev, nagrobnih vencev, trakov, umetnih cvetic; posebnih vencev za neveste, cvetic za cerkve, palm, vencev za novomašnike in poroke, mrtvaških oblek, itd. itd.; papirja in drugih potrebščin za okrašenje rakev, zlatih črk, voščenihi sveč itd. - Cene brez konkurence.

Notar Rudolf Seculin kanalskega sodnega okraja naznanja, da ima svoj urad :: **V GORICI** :: Corso Verdi št. 39, II. nadstr.

Rnjigarna Kat. Tisk. društva

GORICA Montova hiša.

Zaloga na drobno in na debelo pisarniških in šolskih potrebščin.

slovenske leposlovne knjige, slovnice, Slovarji i. t. d. :: :: :: :: ::
Cigaretni papir „Abadie“, „Excelsior“, „Union“ i. t. d. :: :: :: :: ::
Svalčice za cigarete. :: :: :: :: ::
Slike z okvirji in brez okvirjev. Rožni venci, svetinje. i. t. d. :: :: :: :: ::

Poslano!*)

P. n.!

Zaradi vednega in ponovnega višanja cen surovinam in drugim najvažnejšim predmetom, ki so potrebni pri izdelovanju pokalic in soda-vode — naznanjajo podpisane tvornice, da so prisiljene povišati cene svojim izdelkom, ki stopijo v veljavo z dnem 20. aprila 1920 in sicer: za 10 stotink pri pokalici, 30 stotink pri soda-vodi (2 litra), 20 stotink pri soda-vodi (1 liter) in 5 stotink pri soda-vodi (1/2 litra).

Pri tem naznanjajo, da tržaške tvornice pokalic in soda-vode so že z dnem 10. aprila t. l. povišale ceno svojim izdelkom, ki presega naš povišek.

Obenem pozivljajo svoje cenj. odjemalce, da si za vsako steklenico-pokalico vržijo za varščino 2 liri, za steklenico soda-vode pa 10 lir in to zaradi vednega draženja steklenic, katere se jako težavno nakupijo.

Gorica, dne 15. aprila 1920.

Bratje Cossovel, Bratje Baccheti,
Majers Nikolaj, Coniglio Kosimo in tov.
tvorničarji pokalic in soda-vode.

*) Za članke pod tem naslovom odgovarja uredništvo le toliko, kolikor mu veleva zakon.

Pernat Alojzij

naznanja cenjenemu občinstvu, da je otvoril v Ročlnju št. 2

veletrgovino alkoholnih pijač.

V zalogi ima pristna vipavska, istrska, briska, dalmatinska in druga vina, kakor tudi vermut in žganje. Postrežba točna in solidna.

Generalna agentura „Katoliške zavarovalne družbe“ v Gorici, išče krajevne zastopnike pod najboljšimi pogoji. Oglasiti se: Via Luiga 26, ali pa v Gospodski ulici 3 I.

Andrej Golja

Gorica TRAVNIK 21 Gorica

Zaloga vsakovrstnih lesenih izdelkov, kakor: škafov, orn, stolic, sit, rešet in druge suhe robe. — Velika izbira košev in kuhinjskih potrebščin.

Drašček Fanny, Gorica

Via Rastello št. 1

trgovina s kolonijalnim in mešanim blagom na drobno in na debelo. Dobra moka bela in koruzna, fižol, ječmen itd. Blago sveže. Priporoča se za obilen obisk. — Postrežba dobra. — Cene zmerne.

ZOBOZDRAVNIŠKI ATELJÉ

PAVEL NETZBANDT

SPREJEMA OD 9—12 IN OD 2—5
V GORICI, VIA DANTE ŠT. 12.

Dražba zasebnih lovov.

Soposestniki planin: „Kukla, Trebiščina, Zajavor-Zadnjica“ v obč. Trenta oddajo dne 2. maja t. l. ob 2. uri popoldne pri gosp. Zorč Josipu, gostilničarju potom javne dražbe ali pa po dogovoru do konca maja 1922 v zakup. Cene: Kukla: L. 300.—; Trebiščina: L. 230.—; Zajavor-Zadnjica: L. 150.—.

Pooblaščenici soposestnikov

Komac Josip, Zorč Josip, Cuder Josip.

Evgen Reja, vinočrtec

:: V VIPOLŽAN PRI KOZANI ::

priporoča slav. občinstvu svojo na novo otvoreno bogato zalogo bris-
:: :: :: kega vina. :: :: ::

Avtorizovani tehnični zobozdravnik

ADOLF KOLL

Gorica, Kopso V. E. III. št. 11.

I. nadstropje.

naznanja svojim cenj. klientom, da od današnjega dne dalje je njegov zobozdravniški atelje ob

nedeljah zaprt.

Naznanjam,
da sem preložil svoj urad zopet na
Glavni Trg (Travnik) hšt. 17.
KAROL ČIBEJ,
notar v Gorici.

: Peter Gruden:

Gorica - Piazza Grande 6 - Gorica.

Priporoča svojo zalogo najboljših vin in mešanega blaga. Postrežba točna in solidna. Po okolici tudi na dom.

:: Trgovina s čevlji ::

Josipa Cociancig

ustanovljena leta 1873.

Corso Verdi 25

(v lastni hiši)

naznanja slav. občinstvu da se je založila s čevlji za moške, ženske in otroke za sedanjí čas.

Stavbeno podjetje

BRATA TERČELJ, Šturje-Ajdovščina.

Izvršuje vsa v stavbeno - tehniško stroko spadajoča dela.
Sodno zaprisežena cenitev po vojni poškodovanih stavb.
Izvršuje projekte in proračune.
Daje strokovna mnenja v vseh vprašanih gradbeno-tehniške smeri.

Veletržca z vinom

BRATA ABUJA GORICA

Via S. Antonio 4 in na Kornu št. 8 (prej Kaučič)

prodajata na debelo

navadna: vipavska, istrska, briska, dalmatinska, furlanska in italijanska vina;
fina vina in šampanjce v butilkah, maršalo;
raznovrstne likerje, kakor: Fernet Branca, Cognac;
razna žganja (tudi na drobno), Vermouth in spirit.

ZOBOZDRAVNIŠKI ATELJÉ

Dr. J. Bačar in V. C. Hansen

zobotehnik
ulica 24 Maggio (prej ulica Tre Rè) št. 9
(v bližini kapucinske cerkve)
ordinirata od 8^{1/2} do 6 ure — ob nedeljah od 9 do 1 ure.

Brezbolestno izdiranje in piombiranje zobov.
Umetni zobje po najnovejši tehniki.
Dr. Bačar izvršuje ravnotam svojo splošno zdravniško prakso.

Podružnica Ljublj. Kred. Banke v Gorici

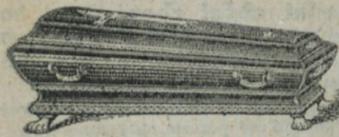
Corso Verdi „Trgovski Dom.“

Obreduje vloge na knjižice po 3^{1/2} % na daljšo odpoved vezane vloge po dogovoru.
Nakup in prodaja vsakovrstnega tujega denarja. Nakazila v Jugoslavijo in inozemstvo po dnevnem kurzu.

E. RIESSNER

Nunska ulica 10 - GORICA - Nunska ulica 10 nasproti „BELEMU ZAJCU“.

Velika zaloga mrtvaških rakev, nagrobnih vencev, trakov, umetnih cvetlic; posebnih vencev za neveste, cvetlic za cerkve, palm, vencev za novomašnike in poroke, mrtvaških oblek itd.; papirja in drugih potrebščin za okrašenje rakev, zlatih črk voščenih svet itd.

Cene brez konkurence.

V. CARDUCCI 3 GOSPOSKA ULICA
V. CARDUCCI 3 GOSPOSKA ULICA

Tvrdka Drufovka

lastnik Bruno Saupig

priporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnega usnja, nadplato, čevljarskih potrebščin in orodja, ličila, mazila, najboljših gumastih podpečnikov, sedlarskega usnja in potrebščin i. t. d. M M M M

:: SVEČE za cerkve, pogrebe in domačo rabo v vseh merah. ::
Cene najugodnejše. Postrežba točna in solidna.
Na debelo in drobno.

Zaloga živega in gašenega APNA iz lastne apnenice v Solkanu po dnevnih cenah. — Naročila se sprejemajo v pisarni VIA CARDUCCI 3.